

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Vita Et Institvto S. Ignatii Societatis Iesv Fvndatoris. Libri Qvinque

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1665

[XXXIII.] Prufessi dignitates admittere coacti ex voto debent Generalis
consilia audire. ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-10840

bia, & solitudines hinc illud Nazianzeni *Vale vale cathedra inuidiosum & periculosum fastigium*, & alia quibus assumpta magis quam petita veria decedendi, suam iam deinceps non suam Constantinopolim, Synodum, Templum Imperat. Clerum, Virgines Sacras, Auditores, familias in se beneficas, omnes denique salutauit, *Non enim, subdit, Dei quoque iacturam faciunt, qui thronis cesserint, sed supremam cathedram habebunt, his multo sublimiorem, & tutiorem.*

Professi dignitates admittere coacti ex voto debent Generalis consilia audire. Quod votum contra diplomata Pontificum, & contra veritatem impugnatum est.

Sic ergo Ignatius malis vna duobus occurrit, ambitum ab Societate, ab Ecclesia excludens ambituros. Si quando tamen incideret, vt Christi Vicarius, penes quem solum id iuris est, homines de Societate, pena diuinæ offensæ adigeret ad Ecclesiæ præfecturas; prouidentissimo consilio tunc cauit, vt esset earum administratio & iis tuta & publico utilis. Voto enim ligari Professos constituit, si forte præficerentur Ecclesiis, audituros consilia Societatis Præpositi, aut cui suas vices ille committeret; consiliis vero huiusmodi ita se semper parituros, si ea meliora esse, quam quæ sibi in mentem venissent iudicarent. In quo sunt quædam necessario indicanda 1. primùm biennio quam viuis abiret, Ignatius voti eius edendi legem Constitutione ab eo sancitam; nec sat habuisse, quod de illa cum Deo transgisset, sed Patrum iudicio, vt ipsi mos erat, subiecisse. Seruatur in tabulario nostro Romæ, consultationis huius autographum, capitibus, iudiciis, & chirographis Theologorum qui interfuerant distinctè consignatum, quale verbatim huc transfero. *Communi omnium Patrum qui Congregati sunt consensu conclusum est, primo, licere vouere voto simplici; quod si quis ex Societate assumatur ad Pralationem, audiet consilium Generalis Societatis Iesu, vel eius in hoc commissarij, & exequatur quod ei consultum fuerit, modo pralatus iudicauerit id quod consultum melius esse. Non tamen videbitur licitum ita Obedientiam dicto Generali vouere, vt is per hoc constituatur superior Episcopo 2. hoc votum expedire 3. Licere, & expedire Constitutionem de hoc facere, modo ita explicetur, vt nullus merito offendi possit. 4. non expedire mentionem facere de scrupulis, vel alijs huiusmodi. Conclusa sunt prædicta omnia Romæ in domo Societatis Iesu. 17. Sept. anno Domini 1454.* Primus subscripserat Iacobus Lainius, quem vnum facile multis anteponas; inde Andreas Quietus qui fuit postea Æthiopiæ Patriarcha; Melchior Carneus Nicææ Episcopus; Martinus Olaius Doctör Sorbonicus; Benedictus Palmius; Petrus Ribadeneira; Cornelius Vischauenus, & alij prudentes, & docti: decreto constitutionibus inserto recognitæ sunt constitutiones seuero examine, iussu Pauli I V. à Cardinalibus quatuor Alexandrino, qui Pij V. nomine, Pontifex deinde creatus est, ingens dominicanæ familiæ ornamentum; Moniliano seu Aræ cæli Franciscano; Scoto Theatino; Suauio Episcopo, qui eas ne apice quidem mutato vel adiuncto laudarunt; multis inde diplomatis, multi Pontifices non modo vniuersas, verum etiam seorsum singulas, & particulatim vnamquamque, ita comprobarunt, vt eos diris execrationibus subderent, quorum temeritas in iis aliquid auderet arguere, vel exagitare disputando, quæ à me idcirco lectori obiter necesse fuit hic repeti, vt facilius statuatur,

statuat, qua mente ictus sit, qua scientia præditus, qui votum hoc irritum, ac nullum docere voluit; & qua potuit arte, imminutæ Hierarchiæ suspectum facere; quasi præfulum thronos, & infulas religioso panno subiiceret. Igitur in re Ecclesiæ tam graui, parum profecto viderant Paulus IV. Gregorius XIII. XIV, & Paulus V. (præter quos dixi quatuor Cardinales) qui dum suprema potestate Societatis institutum, eiusque particulas singulas confirmarent, huic impugnatori, scilicet acutiùs videnti, delendum reliquerunt illud *Ex certa scientia* quod suis inferebant diplomatis, nec enim id poterat adiunctum, cum rei approbatæ ignorantia consistere, qua rem approbari cognitam profus non licebat. Fuit præterea religiosus ordo, aliàs nec illiteratus nec improbus, hoc vno in capite tam rudis, vt sacrilegium non discerneret à voto? aut probe discretum, & cognitum, pro voto eligeret? quæ sanè iudicia semicæcum illum videntur sapere, qui homines videbat velut arborum truncos ambulantes. Licet ergo id votum; & sanctè conceptum est; cum & bono ingenti nos alliger; nec cello splendori sacrorum antistitum officiat, nec orum consulens, respondenti propterea subditur; neque respondens, vllò modo fit consulente superior; & consilij audiendi religio (multo quidem melior quàm petendi) nullum ius danti consilium tribuit in accipientem, nec est hominis priuati ius illud tribuere: religiosa quoque obligatio exequendi, quod optimum factu videbitur consulenti, ne vmbra quidem potestatis in suggerentem attribuit; sed suæ ipsius conscientia potius iubentis, quàm suggerentis consilio, tanquam proponentis hominem permittit. Hanc porro fuisse viri sancti mentem ipsemet explicat. *Non quod habeat*, inquit, *qui Prælatu est aliquem de Societate Superioris loco, sed quod sponte in Dei conspectu, vult ad id faciendum obligari, quod ad diuinum obsequium melius esse intellexerit, quodque placeat esse aliquem, qui sibi cum caritate, ac libertate Christiana ad gloriam Dei, & Domini nostri id proponat.* Hinc si quem deesse huic promissioni contigerit, is Deo fidem, non homini fregerit, nec possit ad eam vlla vi humana, etiam obliqua compelli. Denique spondere quæ non sunt præstanda, nisi postquam qui spondet, Obedientiæ vinculo solutus fuerit, non est gradum præsentem defunctæ iam Obedientiæ subdere, vt nec Cardinales ex diplomate Pij V. supremam dignitatem inferiori subiiciunt, cum iurati negant, se ditiones Ecclesiæ mancipaturos iure beneficiario si Pontifices creentur. Editi olim à præfule in Societate voti expletio, nec regulæ debetur, nec auctoritati quam retinuerit in eum Societas; sed voto ipsi ad eam obstringenti; Potuerit licet dum Ordini suberat, ab eo adigi ad vouendum, qui Apostolicam ad hoc gerebat potestatem. Cumque votum à voti adimplerione plurimum differat, diuersisque vtrumque ex Principiis oriatur; nihil vetat, votum vi Obedientiæ nuncupari, idemque extra Obedientiam expleri. Iam cui videatur Gregorius XIII. quatuor memorans professorum vota, quintum tacendo improbasse, quo facti præfules, iudem tenerentur; nã ille difficile imprudentiam excuset: quamuis illud opponat.

Part. 10. con.
sit. §. 6.

Bulla Ascendente.

Exceptione regulam in contrarium firmari. Imprimis enim diploma, vt patet eius procerium legenti, eò solùm Gregorius condidit quo Societatis natiuum institutum ita stabiliret, ne cuius audacia illud in posterum impugnet. Qui possit igitur, contra ius omne, atque officium, quod in rei vnus gratiam factum est, prorsus contrarium agere, partemque illius instituti euertere, cuius integrè confirmandi causa, suisque speciatim cum partibus sancienti, corroborandique concessum est: belle nimirum hic exitus paternæ curæ respondeat, qua se Pontifex Optimus, disertè, Deo laus, permotum explicuit, ad condendam illam constitutionem. *Nos, inquit, vniuersalis Ecclesie utilitati, quam ex inniolato, & inconcusso dictæ Societatis Instituto, & religiosa sobolis educatione sentimus, & maiorem in dies speramus, prospicientes, & præterea eiusdem Societatis indemnitati, paci, quieti, & incremento consulere volentes, &c.* Legatur vbi votorum meminit de quibus nunc agitur, tantum abest à vero vt simplicia quatuor à professis concipi solita, excludat Pontifex eo loco ab ea confirmatione, ex quo sequatur quintum hoc excludi; vt ne illa quidem verbo vllò confirmet, sed narret tantummodo quæ seruari à nobis consueverunt pro instituti nostri, iam constabiliti, confirmatiquè ratione, & est effatum iuris peritorum, verbis narrantibus nihil decerni. At vbi ventum est ad stabiliendas Societatis institutiones, non modo nullam ex iis partem demit, sed post nouas earum approbationes, quas quidam temerè sugillarant, omnes de integro, & peculiariter singulas, iisdem quibus iam antea fuerant, formulis, & sanctionibus iterum confirmat, & roborat, cunctis quæ fingi animo poterant, iuris aut facti erroribus occurrentes. *Quin & verba, ipsius diplomatis, quibus quatuor sit votorum mentio, per se nuda seclusis aliis, causam taciti quinti tam clarè explicant, vt mirum sit ad hoc desiderari interpretem. Post emissam Professionem, ait, siue quatuor, siue trium votorum, Professi ad Paupertatis qua regularis Instituti murus est, & propugnaculum, perfectionem tuendam; omnemque ambitionis occasionem excludendam nonnulla alia simplicia vota emittunt, &c.* Vbi enim voto dicuntur promittere stringendam arctius ab se paupertatem si quæ fiat vnquam in ea mutatio; vouere item se procul futuros ab dignitatibus quærendis, & delaturos ad Præpositum eius nomen, si quem eius labis reum didicerint; certè non potuit nisi perabsurdè, & stolidè voti eorum mentio fieri, qui eligerentur in præfides, de audiendis consiliis Generalis, & (si viderentur propriis sanctiora) in opus conferendis. *Quæ huius ab S. Ignatio sapienter sanctæque positæ Constitutionis, auctoritate iam Apostolica fat tuto armatæ, explicationi magis quam defensionem dicta velim.*

XXXIV. Designato nobis in hunc modum solo, Fundator sanctus, substruxerat lapides, quibus vitam, & sibi & aliis inædificaret Societas, Christiana virtute perfectam; sed cum primordia vim magnam progressibus imprimant, & perennaturam; plurimum illi ad integritatem defuisset, nisi quam partem grauissimam, summæque tractatu difficilem, suis de gubernatione regulis

XXXIV.
Ignatius
exemplar
suis optima
Gubernatio-
nis.